Ч. 58 (11.311). ЛЬВІВ, середа 14. березня 1928. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. PІК XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перше завдання.

Львів, 13. березня 1928.

Генеральний виборчий бій скінчений в обох своїх фазах: у виборах до сойму та у виборах до сенату. Хоч подрібні офіціяльні дані про соймові вибори ще не проголошені, а про висліди виборів до сенату маємо поки-що лише загальні дані, то всеж виборчі акти належать вже до минувшини. Здавалосьби, що нам уже ніщо не лишається, як підвести виборчі підсумки та зробити з них відповідні висновки під оглядом загальним та міжнаціональних і міжпартійних відносин.

А однак заки це станеться, перед нами ще одно важке і негайне завдання, яке є **першим** черговим завданням теперішньої хвилі. Маємо на думці опротестування виборів у поодиноких округах з метою довести до їх уневажнення та до нових виборів.

Арт. 102 виб. ординації постановляє:

„На протязі чотирнацяти днів від проголошення висліду виборів (себ-то до 20. березня) кожний виборець може внести протест проти вибору посла або проти виборів. Протест проти вибору посла з окружної листи або проти виборів має бути внесений на письмі або устно до протоколу на руки предсідника Окружної Виборчої Комісії".

Дальші артикули (від 103—110) зясовують хід процедури після довершеного опротестування.

Чи маємо погодитися з довершеним фактом, себ-то з таким вислідом виборів, який заіснував на українських землях під Польщею, чи — навпаки — маємо використати всі правні засоби, щоби направити їх вислід? Іншими словами: чи маємо спочити на якийсь час на осягнених „виборчих лаврах", чи зразу вступимо на шлях боротьби за сутні права українського народу.

Президія Українського Нац.-Дем. Обєднання вже перед двома днями випустила комунікат, взиваючи українських виборців „якнайчисленніше запротестувати проти переведених виборів" шляхом внесення протестів.

Витаючи цей комунікат Президії УНДОбєднання, ми мусимо зазначити, що тут мало самих пригадок і візвань. Тут треба енергійної й негайної праці і то не лише виборців, але головним чином вибраних, себто послів. Розуміємо перевтому технічних органів нашої найбільшої партії, розуміємо також перевтому наших кандидатів, а теперішніх послів, але одночасно розуміємо й перевтому виборців. До тогож виборці можуть мати дані про зловживання тільки з дрібних відтинків виборчого фронту. Без сумніву, **обовязком кожного свідомого виборця є негайно покористуватися своїм правом і на основі провірених, наглядних фактів опротестувати вибори в** [illegible] окрузі.

Але згідно з постановою арт. 107 виб. ординації уневажнення вибору посла чи уневажнення виборів взагалі в даній окрузі може наступити тільки тоді,

„1) коли буде стверджене, що в даній виборчій окрузі допущенося при виборах перекупства, вимушень, фальшу або якихнебудь штучок (подейсьць) в розмірах здатних змінити вислід виборів;

2) коли вибори переведено незгідно з постановами отсього закону, а доконані промахи (ужибсія) могли вплинути на вислід виборів".

Ясно, що самі протести проти виборів поодиноких виборців рідко можуть вплинути на вислід виборів. Бо при обовязуючій виборчій ординації і величезних щодо розмірів виборчих округ, особливо на „кресах", оперується великими цифрами і сумами голосів. Самі протести поодиноких виборців з природи річи обмежуться тільки до дрібних відтинків виборчого фронту, а тимсамим до дрібних цифр, які ледви чи можуть мати вплив на висліди виборів.

Нашим обовязком на основі зібраних даних випрацювати генеральні протести, поглядові, на багатші матеріялу оперті обвинувачення проти виборів в поодиноких округах, які основно здатні змінити виборчі висліди. Протєсти виборців можуть становити тільки додатковий матеріял до генеральних протестів.

На когож в першу чергу спадає цей важкий обовязок? Очевидно, на окружні комітети в першу, на вибраних послів в другу чергу. В даному випадку, практично беручи справу, обовязок послів є навіть евідентніший, як обовязок окружних комітетів. Тому бажаючи вивязатися з цього першого завдання, наші посли повинні негайно податися у виборчі округи для зібрання потрібного матеріялу, його підбору, усистемизування та випрацювання вичерпуючих протестів проти переведених виборів. У тій своїй діяльности наші посли не повинні обмежитися до Галичини, але негайно переступити „сокальський кордон" та побувати на „дівичій" волинській землі, на якій — як від одного маху „чудодійної палочки" зникли українці й українські голоси.

Речинець до вношення протестів кінчається 20. ц. м., отже лишається всього один тиждень до праці на місцях і випрацювання протестів. Не слід гаяти ані одної години. Час не жде. Від зібрання пребагатого матеріялу з виборчого періоду, який буде використаний не лише для виборчих протестів, але яким наші парляментарні заступники зможуть покористуватися на соймовій арені, залежатиме характер першого виступу наших послів в обороні прав нашого народу. Ясно, що те перше завдання нашого представництва кине свою тінь і на дальшу його працю, пристосовану до переживаного нами моменту.

З камінцем за пазухою.

Спроби чесько-польського зближення. — Польські дисонанси. — Славянська взаїмність і бізнес.

(Від власного кореспондента.)

Прага, 8. березня 1928.

Чеська Прага стоїть в останних днях під знаком братання з поляками. У пражськім національнім театрі виступає славетна варшавська акторка Пшибилко-Потоцька, у Карловім університеті виступає з викладами знаний польський геленіст проф. Тадеуш Зєлінський. А за кілька днів до Праги приїздить найвидатніші представники варшавської літературної групи „Скамандер" — Тувім, Слонімський, Івашкевич і Лехонь. У звязку з цим вже відбулись і ще відбудуться гучні бенкети, принаття й манїфестації взаїмної приязні.

Таких манїфестацій було вже чимало в обох країнах і давніше. Недавно у Варшаві влаштовано виставу чеського люксусового мистецтва, а в Празі — таку саму виставу краківської мистецької групи „Штука". Перед кількома місяцями до Варшави виїздили перші сили пражського національного театру з дірігентом Острчілом на чолі, щоби показати полякам, як чехи виконують свою „Продану наречену". Згодом у Варшаві була на гостинних виступах Марія Гібнерова, славна акторка драматичної групи тутешнього національного театру. Годиться тут згадати й про врочисту зустріч останків Г. Сенкевича в Празі, а також про великий пир, що його влаштував пражський ПЕН-клюб на честь польського письменника Вацлава Серошевського.

Словом, не бракує доказів взаїмної приязни ані з одної, ані з другої сторони, хоч в інтересах правди й треба зазначити, що з чеської сторони таких доказів є далеко більше, ніж із польської. Та мимо цих манїфестацій, взаїмних відвидин і показів, температура чесько-польських відносин усе ще недалеко відбігла від зера. Про давніші роки нема чого й говорити; люди з кращою памяттю ще пригадують, як Польща по відкликанні свого амбасадора довший час не обсаджувала своєї амбасади в Празі, а тримала тут лише „повіреного в справах", немов бажаючи цим підкреслити, як тяжко вона гнівається на Чехословаччину. Нині ця гостра доба минулась: польська амбасада в Празі вже від кількох літ має відповідних шефів — давніше графа Лясоцького, а нині д-ра Гржибовського, — а Чехословаччина має у Варшаві д-ра В. Гірсу, що є мужем довіря тутешнього міністерства закордонних справ і одним із найздібніших чехословацьких дипломатів.

А проте чесько-польська приязнь усе не хоче й не хоче нагрітись до путящої температури. Чехи в останніх роках не дають жадного приводу до того, щоби Польща була з них невдоволена, але поляки ніяк не можуть — чи не хотять — пристосуватись до щиро-приязних взаємин зі своїм західним славянським сусідом. Над усе дивує, що не тільки відповідальні керманичі польської політики, але й представники польського духового життя разураз вносять дисонанси у взаємини з чехами. От-от, здається, все вже втихомирилось, навязалось і вирівнялось, але тут приходить котрий-небудь із польських пустунів, тарах! — і ціле тонке мереживо знов полетіло до біса.

Минулого літа сталась під цим оглядом дуже показна пригода. Був тут, як згадано вгорі, польський письменник Вацлав Серошевський в гостині. Приймали його знаменито, частували обідом і вечерями, виголошували в його честь промови й привіти. А вернувся він додому й наговорив про Прагу такого, що ніяково було читати. Потім він надрукував повість із повоєнних часів у Сибіру („Далай Лама") і так там нещадно чеських легіонерів обпаплюжив, що й найгірший ворог того не зробив би. Чехи читали, обурювались, висловлювали своє невдоволення в часописах — а несмак від цеї історії таки остався.

Кілька тижнів тому знов сталась така сама пригода. У варшавськім „Глосі Правди", прибічнім органі Пілсудського, одна за другою появились дві статті, спрямовані особисто проти президента Масарика. Одну з цих статтей написала якась пані Вельопольська, особа в ширших кругах мало знана, але другу написав Каден-Бандровський, відомий письменник і редактор літературного відділу „Гл. Правди". Можна собі уявити, яке враження зробили ці нетактовні й непотрібні виступи в Празі.

Отже і на фронті культурної взаїмности, де, здавалосьби, найлекше осягнути порозуміння, справа ще далеко не дійшла до того, щоби співати „Де згода в семействі". Тим більше польських дисонансів є на полі господарськім і політичнім. Про високу політику цим разом не говоритиму, але про господарський конфлікт, що отсе виник між Польщею та Чехословаччиною, слівце сказати годиться. Мова мовиться про т. зв. вальоризацію мит, що вступає в Польщі в силу дня 15. ц. м. Вальоризація заводиться до того, що деякі мита підвищується на 72 відсотки, інші також до значної висоти. Вже від кінця 1925 р., коли Польща під впливом усе зростаючого дефіциту свого зовнішнього торгу запровадила регляментацію ввозу, чеський експорт до Польщі значно підупав. До того часу Чехословаччина більше ввозила до Польщі, ніж привозила звідти, а відтоді чеський торг із Польщею зробився пасивним. Нова вальоризація завдасть чеському ввозові до Польщі ще тяжчий удар, тому нема нічого дивного, що чехословацькі господарські круги забили на тривогу. Чехи запевняють, що польська вальоризація суперечить чесько-польській торговельній умові, подекуди чути погрози, що Чехословаччина зі свого боку вживе репресій проти польського ввозу. А Чехословаччина є справді дуже добрим ринком для польських продуктів — вугілля, нафти, свиней, ячменю. Колиб цей ринок замкнено — нафту постачає Росія дешевше й вигідніше, вугілля можна спровадити з Німеччини, свиней з Данії, — то справді не знати, чи Польща що-небудь виграла б на вальоризації мит супроти Чехословаччини.

Оттакі то перешкоди стрічає на своїм шляху справа чесько-польського зближення, перешкоди як ідеольогічної, так і господарської натури. Поділ роль у процесі цього зближення окреслюється досить ясно: Чехословаччина залицяється — Польща задається. І хоч як Прага часом кривиться від того задавання, а все з ролі не випадає й далі намагається уговкати капризну Варшаву. Тепер приготовлюються в Празі до зустрічі Скамандритів. **М. Г.**

КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗЛ. ДЕРЖАВ.

Льондон, 11. березня 1928.

З Каракас (Венезуеля) повідомляють про демонстрацію студентів проти Злуч. Держав. У сутичці з поліцією впало около 30 студентів від куль, а є [illegible] [illegible] Ранені тяжко [illegible] Куби [illegible] і секретар посольства Куби. [illegible] Заворушення були і в інших містах Венесуелі. Демонстрація була звернена проти політики Зл. Держав в [illegible] [illegible] нафтовому [illegible]

Бідна Ліґа Націй...

Вікгейм Стід (Wicham Steed), підчас і по війні головний редактор „Таймса", отже людина знаменито поінформована про всі подробиці політичного життя алліянтів, розказує в своїх спомивах — між іншим про те, яку страшну морочку мали підчас версальської конференції Клемансо, Льойд Джордж і Орляндо з Вільсоном, коли останній видвигнув на конференції свій універсально-спасаючий проєкт Ліґи Націй. Як відомо, Америка вступила у світову війну щойно при самім її кінці, себто в 1917 році. До цеї пори Америка буцім була неутральна. На ділі, однак, Америка стикнула по стороні аліянтів вже майже на початку світової війни і її неутральність була тільки позірна. Заанґажувавшися по стороні аліянтів міліярдовими доставами всілякого воєнного матеріялу і припасів, а понадто також позиками в готівці, Америка мусіла стреміти до побіди своїх довжників, бо у випадку побіди середніх держав — її грошеві претенсії до аліянтів сталисьби були виланими по воді писаною казкою. Причинилися до її кроку також пекховані всіми інтернаціоналістами, а прецінь незвичайно сильні і живучі звязки крови та культури у всіх англьо-сасів, деб вони і не жили. До боротьби з тевтонськими германцями станули англьо-саси з матірної країни (Англії) і всі інші англьо-саксонські племена з обох гемісфер. Бо і американські англьо-саси добре розуміли, що на випадок побіди Німеччини — мусить розлетітися в дребезги не тільки велико-британський кольос але також і відійти на другий план їх Сполучені Держ. А вони нераз почували себе в повнім розгоні молодих сил, отже не хотіли німцям коритися. Не хотіли коритися і не хотіли потім вдруге воювати з ними. Тому вони незвичайно зручно повели справу так, що прибули на світове воєнне побоєвище саме тоді, коли Німеччина вже, якто кажуть, ледви дихала. І нарешті таки в осені 1918 року доконали її. Не зважаючи на російську революцію, яка фактично від літа 1917 року вже була звільнила для центральних держав цілий східний фронт. І на страшну втому в таборі аліянтів, зпоміж яких нпр. Франція, як ми тепер знаємо, держалася на ногах тільки силою залізної волі її провідників.

Обставини, серед яких склався вступ Америки по стороні аліянтів у світову війну, можна назвати шедевром дипльоматично-політичного мистецтва. Бо відомо, що англьо-саксонський т. зв. кант, щирує вимагає для всякого хочби і грубо матеріяльного вчинку ореолі — ну, просто... святости. Мрачні і суворі шкоти, ученики жорстоко фанатичного Кнокса, ці самі, котрі з насолодою різали прихильників католицьких Стюартів або і з ненависти до католицизму втікали у світ за море, які на легендарнім Майфлявері перші прибули на другий беріг „великого ставу" — вони всі, котрі важення товару на терезах ваги вважають трохи не святою функцією — вимагали, аби їх жертва крови не була жертвою тільки для ратування долярів, заанґажованих потентатами із Вол-Стріту по стороні аліянтів, але чимсь... вищим. І зручний Норткліф завдалегідь підсунув американським „лані" такий ідеал. Ним була ідея: знищення германського мілітаризму і висвободження всіх поневолених европейських, великих і малих, народів во імя святого права самоозначення. Величанський пресовий апарат Норткліфа вже давно перед вступленням Америки барабанним вогнем обробляв мозки і нерви, найшних врештою до прироли, які. Аж поки нарешті на арену не виступив сам тодішний президент Америки, професор Вільсон. Йому слід приписати заслугу і славу сформулювання т. зв. 14 точок, котрі сьогодня стали євангелією визвольних стремлінь всіх поневолених народів світу. Він також є автором ідеї Ліґи Націй, отже створення понаддержавної організації, котра суверенні держави малаб підчинити постановам, що своєю цілю ставлять вічний мир.

Не треба казати, що абсурдною являється до своїй суті і логіці така ідея. Тому так, бо Ліґа Націй все буде непродуктивною, ...ні держави ... суверенности. Що значить суверенність? Суверенність значить, що державна влада на своїй території є найвищим паном, котрому ніхто зі зовні нічого не може ані наказати ані приказати, яка на цій території може влаштовувати собі життя по власній волі і вподобі і вважанні, яка всіх мешканців своєї області сама може приневолити до ріжних вчинків, хочби і проти їх волі. Отже хто може і є в силі нпр. приневолити Великобританію, аби вона для ідеї миру, скажім, віддала Єгипет, хочби як таке домагання було з точки погляду світових мирових інтересів оправдане і доцільне! Ясна річ, що ніде нема і ніколи не було такої сили. А ми тепер з досвіду знаємо, що не тільки великі держави світу, про яких і говорити не приходиться, але навіть такі маленькі і нічтожні як нпр. Литва, Угорщина і т. д. — цілком не вплавають авторітету Ліґи Націй і не слухають її приказів, хоч на вид повинно бути інакше.

Це все відразу пронюхали старі парляментарні майстри: Клемансо, Льойд Джордж і ін. політики меншого калібру, котрі приїхали в осені 1918 року до Парижа, очевидно, не спасати людство тільки робити для себе по змозі найкориснійший мир. Але Вільсон в цілій своїй величі приїхав на дреднавті з Америки немов другий який Месія. І зачав там апостолувати... Саме згаданий на початку містер Стід розказує, як страшенно з роспуки і... люти ломив руки старий Клемансо, вислухуючи високопарних тирад Вільсона про вічний мир, роззброєння, примусовий арбітраж і т. ін. Вся трагедія було в тому, що Вільсон агітаційний клич принняв за щиру правду і коли побачив, що ні Клемансо, ні Льойд Джордж не думають про ідеали, тільки про шкурні інтереси своїх держав, — завзявся був ратувати бодай ідею Ліґи Націй, чому вже нарешті антантські політики перестали противитися раз з куртуазії до особи американського президента а друге тому, бо вони постаралися організацію Ліґи Націй перевести так, щоби вона зі знаряду вічного миру перемінилася в знаряд утревалення антантської мілітарної перемоги. Тоді славний карикатурист Ґульбрансон позволив собі в мюнхенськім „Сімпліціссімусі" на ось яку влучну сатиричну картину: Професор історії Вільсон стоїть на катедрі і читає лекцію. Перед ним через спинку пульта лежить перевішена карта Европи і суміжних країн. Професор в розгарі махнув рукою і розлив каламар, виповнений не червоним чорнилом тільки людською кровю. І ця кров розлилась величезною плямою по перевішеній карті...

Під сподом є коротка напись: О! бідна Ліґо Націй!... Деж твоя ідея про мир, справедливість і роззброєння?...

Цей оклик не перестав бути актуальний і сьогодня, коли приходиться балакати про останню сесію Ліґи Націй, котра саме в Женеві закінчилася.

Про неї завтра.

Д-р Павло Лисяк.

Німеччина й Україна.

В одному з останніх чисел поважного німецького політичного тижневика, присвяченого здебільша питанням закордонної політики „Політіше Вохеншріфт" (ч. 8 з 23. II. 1928 р.) находимо на другому місці статейку п. н. „Україна". Її автор п. Ріно Ярі, один із нечисленних — а проте вже істнуючих — німецьких публіцистів, здеклярованих політичних українофілів. Тому ця статейка далеко відбігає від шабльону трактування української проблеми з погляду офіціяльної німецької „собітської" (всеросійської) політики. Поява цеї статейки у згаданому журналі знаменна тим, що в німецькому політичному світі таки дозріває здорова думка глядіти на українську проблему, як на могутній самостійний міжнародній чинник.

„Десять літ — читаємо там — це довгий час у житті одиниці та мить одна у житті народу. 9-го лютого 1918 року представники осередніх держав і українського народу підписали у Бересті Литовському мировий договір, який признавав українському народові його державну самостійність, за котру він від віків боровся. У свойому нутрі ще не достаточно звязана й організована, на кордонах старі вороги, що й надалі хотіли зберегти її закріпощення, та осередні держави, які підписали признання, самі находячись серед розпучливої боротьби, що рівно в 10 місяців потім довела до розвалу, — ось так мусить Україна, оперта виключно на власні сили, сама переводити бій, на сході проти червоних і білих росіян, на заході проти поляків. Геройські змагання, які тривають роками та які лише задля браку воєнних припасів та муніції не рішені в некористь України. Важка харчева кріза осередніх держав довела, на жаль, до того, що тоді вони мало цікавилися українським народом, як таким, і не старалися здобути для Німеччини сильного союзника, лише цілу українську проблему розглядали з чисто господарсько-політичного погляду, оцінюючи її вартість передусім висотою цифр вивозу худоби й збіжжа. Ось де була причина, що так мало уваги звернено на внутрішне зміцнення молодої держави на розбудову її військової сили, яка серед відповідних умов могла довести до віттяження західного фронту. Почувалася відсутність якогось фон-дер-Ґольца* на Україні, який зумів би тісно повязати українські й німецькі інтереси.

Два славянські народи, які підчас світової війни заходилися біля будови своєї державної самостійности, ввійшли тоді в сферу комбінацій німецької політики: українці й поляки. І пізніше коли німецька політика геть забула, що поміж німецьким і польським світом від тисячеліть іде крівавий бій, вона сама поклала підвалини під ті сили, які потім могли віділрвати для себе Горішний Шлеськ, Помор'я і Східні Пруси; зате на Сході думалося лише про транспорти збіжжа і забулося допомогти українському народові при внутрішній консолідації, хоча його добровольці боролися від першого до останнього дня війни при боці осередніх держав. Сьогодні українці й їхній багатий край поділений поміж 4 держави: Польщу, Радянський Союз, Чехословаччину і Румунію. Факт, що той край був колись самостійним, не забувся. День у день надходять вістки чи то про селянські бунти на сході чи"...

Далі пропускаємо висновки автора з уваги на цензуру.

* Німецький маршал, фактичний будівничий турецької військової сили в передвоєнних часах, чудовий знавець питань Близького Сходу.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ТРИЦЯТЬСЕМИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

На нинішній розправі докінчив свою промову обор. д-р Ганкевич. Промова, як ми вже згадували, і своїм змістом і формою виголошення зробила помітне враження. Цю промову подамо теж у ширших витягах. Сьогодні зазначимо тільки, що обор. д-р Ганкевич цілу другу частину своєї промови присвятив діяльности всіх обвинувачених і при тому застерігся якнайрішучіше проти того, щоби ту діяльність клеймити злочином шпіонажі в користь чужих держав і чужих сил. Оскільки би хто з обвинувачених і займався розвідкою, то робив це тільки для добра й потреб майбутньої української армії, а не за гроші і не для чужих.

Після того предсідник замкнув розправу і виголосив своє резюме, в якому ще раз обговорював подрібно закиди прокуратора проти кожного з обвинувачених зокрема, так, як ті закиди спрецизовані в 38 питаннях, поставлених до лави суддів присяглих. В часі тієї промови не можна було обігнатися від враження, що предс. надто підчеркав закиди й тези акту обвинувачення, а збував тільки кількома словами або й вминав зовсім ріжні корисні для обвинувачених моменти й факти, що їх виявила розправа.

Завтра, у вівторок, предсідник докінчить своє резюме. Зараз після того судді присяжні відуть на нараду, щоб відповісти на всі поставлені до них питання. Нарада ця потягне певно кілька годин. Щойно на основі відповідей суддів присяглих трибунал видасть присуд у цій справі.

—о—

ПРОМОВА Д-ра МИХАЙЛА ВОЛОШИНА

36 днів сидимо вже тут і слідимо пильно і з великою напругою нервів хід цілого процесу. Прок. говорив тут три дні, дозвольтеж і нам заняти вам теж не більше часу, тимбільше, що лишилося вже нас тільки двох.

Прок. станув тут на становищі, що цей процес — політичний, заступник пошкодованої сторони твердив, що цей процес не має нічого спільного з політикою, що це процес звичайний, що обвинувачені — звичайні злочинці.

Поняття політичного злочину таке старе, як стара є державність узагалі. Це найтяжче і найбільш скомпліковане юридичне поняття, бо політичний злочин є майже завсіди нерозривно звязаний із співжиттям людей у якійсь державній спільноті.

Римляни вже знали політичні делікти, а що це були найкращі юристи, то вже lex XII (duodecim tabularum) містило про це постанови, правда, жорстокі, бож тоді були лише cives Romani і — hostes barbari. Ці постанови перейшли й до права старинних герман.

Треба було маркантної еволюції в юридичній літературі, треба було довгих середніх віків і нових часів, а вокрема поясюючої літератури 18-го століття, щоби призвичаїти урядові круги в ріжних державах трактувати й осуджувати політичні делікти значно лагідніше, як звичайні злочини. Одначе все те було неспрецизоване й кодифікаційно не уняте у відповідну форму.

Аж велика історична подія, що стрясла основами світа — французька революція поставила ясно і ярко різницю між політичним і звичайним деліктом. Якобіни у своїй франц. конституції з р. 1793 (ст. 120) поставили вперше заказ видавати політичних проступників. Мотив, яким тодішні юристи-теоретики аргументували потребу більшої лагідности для політичних проступників, був той, щоб не дати нагоди розгнізданій державі чи радше моментально пануючій партії (групі) проволити під покришкою кари — найзвичайнішу помсту.

Дуже влучно підчеркнув один з членів трибуналу, ставлячи питання обвинувач., що в цій справі понишлося богато теорій про поняття політичного деліту і їх можнаб поділити на дві групи: I. група тих, що уважають обєктивну сторону політичн. деліту істотним моментом; II. група тих, що уважають субєктивну сторону політичного деліту істотним моментом. Ця остання підчеркує вокрема мотив і ціль деліту.

Справа пішла так далеко, що знаний теоретик Райнінгер поставив тезу: „Напади й випади проти державного порядку не є по правді ніяким нарушенням правового порядку. Вони є тільки актами оборони проти терору. Так звані політичні злочинці — це звичайно побіджені, карати яких нема змислу".

З обовязуючих законодавств лиш деякі, і то в найкультурніших державах, мають уже постанови про політичні делікти. Карний кодекс у Франції і Швайцарії виключає рішуче можливість покарання політичного проступника — смертю.

У нас обовязує старий австрійський карний кодекс з р. 1852, з часу найбільшої абсолютистичної реакції. Кари, які цей закон передбачує, драконські і вони пахнуть середновіччям.

Переходжу до оборони моїх клієнтів, якими є Ярослав і Ольга Гречаки та Юліян Головінський.

Розглядаючи закиди проти Гречаків, треба мати на увазі два моменти. Св. Тисяк заявив у слідстві перед поліцією, що вони укривали Атаманчука і вишукали для його переслання через Карпати ... його, Тисяки; а дальше, що Ярослав Гре-

чак мав раз говорити: „Зброї маємо вже досить, ходить тільки про членів!". Тут на розправі Тисяк відкликав під присягою свої зізнання, якими обтяжив Гречаків. Він заявив тут, що обтяжив їх тому, бо комендант поліції в Долині, переслухуючи його, грозив, що він здохне в його руках, як не зізнаватиме проти Гречаків. А що Тисяк, як загально відомо, характер слабий, непостійний, то він нафантазував, що тільки міг. А що було би сталося, якби так — не дай Боже! — Тисяк був десь щез, виїхав, або взагалі якби його адреси не можна було відшукати і він тут не міг був явитися? Тоді був би явився тут на салі комендант держ. поліції в Долині і під присягою потвердив ще раз те саме, що є в стягненім ним протоколі з Тисяком. Ціле щастя для Гречаків, що Тисяка стягнено на розправу і він відкликав майже все те, чим їх обтяжував.

Тут обор. д-р Вол. навів дуже знаменитий голос великого всихольога Малятести на обставину, чому Гречаки спершу заперечували, що Атаманчук (Білас) у них ночував. Малятеста сказав про такі заперечування обвинувачених ось що: „Обвинувачений заперечує дуже часто правдиві факти, навіть доказані, і то або зі страху, що його невинність не побідить, або говорить неправду, аби навіть тінь підозріння усунути від себе. Бо такий обвинувачений тремтить, що може бути невинно засуджений".

Не можу повірити, говорив обор. дальше, аби міг найтися якийнебудь суддя у світі, що міг би засудити Гречаків з § 58. А навіть прок. не найшов причини потягнути Гречаків за злочин з § 67, бо не міг найти за ними ніякої вини.

Прок. казав тут, що Гречаки мусіли знати, що Атаманчук є убивником, що теж є для нього доказом їх злочину з § 58, а все таки вони приняли Атаманчука на ніч. А чому прок. не вірить п. Ользі Гречак, яка заявила так виразно і так щиро, що наречений п-і Королюкової не міг бути злочинцем? А Ярослав Гречак, отой, як казав прок., „комендант" української військової організації" на цілу Долину — він мав би поповнити злочин держ. зради? Хіба тими аматорськими виставами і хором, що їх він, хіба своєю тяжкою працею в школі і по приватних лекціях!...

Обоє об. Гречаки працювали переціжно по 6 годин денно в школі. Обоє не зробили нічого протизаконного, бо навіть якби були хотіли щось таке зробити, не мали на це ні часу ні можности. За те, що їм закидується, не можна їх таким чином покарати. Прок. каже, що на єство злочину складається й те, якщо хтось помогає підозрілому, хочби той підозрілий і не був у дійсности злочинцем. Ви, панове судді, прис. самі осудіть, чи винні обоє Гречаки; евентуально попросіть трибунал допустити щодо них питання на проступок з § 307 к. з. Я прошу увільнити їх обоє.

(Докінчення промови д-ра Волошина з причини відсутности місця подамо завтра.)

*

Справлення помилок.

Наслідком коректорського недогляду вкралося до звідомлення з процесу у вчорашньому числі „Діла" знов кілька прикрих помилок. Так у пятому реченні промови д-ра Паневцького слово „**звідки**" перекручено на „звідкіли". Дотичне речення має виглядати так: „А звідки береться слава і „законне положення" побідників?" Латинський цитат у 3. уступі має звучати так: „**Omnem auctoritatem ex me in populum transtuli**". Дальше трохи нижче випала ціла друга половина речення. Це речення повинно виглядати так: „Державний геній наказував проголосити близькому Заходові і далекому Сходові, всім Понтам і Мілетові, Антіохії і Киренеїкам, що „**omnem auctoritatem ex me in populum transtuli**". Після того йде друге речення: „Такої правди-брехні позавидував би" і т. д.

Вибори до сенату.

ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

1-ка 200.490 гол., 2-ка 34.574, 10-ка (Бриль) 68.170, 14-ка (Сел. союза Сліпінського) 18.740, 17-ка 66.553, **18-ка 136.518,** 22-ка 23.293, 24-ка 40.875, 37 (Сель-Робівшия) 25.760, 39-ка 25.051. 1-ка 4 мандати (проф. Закшевський, Туліє, Домбський, Новак), 10-ка 1 манд. (Плюта), 17-ка 1 манд. (Шрайбер), **18-ка 3 манд. (Д-р Троян Корн., Кисілевська Ол., Татомир Юл.).**

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

1-ка 169.689 гол., 2-ка 8.593, **18-ка 108.178,** 22-ка 62.227, 1-ка 2 манд. (д-р Шаровський, кс. Манугевич), **18-ка 1 манд. (ген. Тарнавський Мир.** — далі йдуть на лісті Черкавський Ол., д-р Марітчак Ол.) 22-ка 1 манд. (д-р Макух).

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

1-ка 138.644, 2-ка 984, 6-ка 126, 8-ка 1517, 10-ка (Бриль) 5.234, 17-ка 34.692, **18-ка 153.104,** 19-ка 3.761, 20-ка 8.194, 22-ка 31.758, 30-ка (НД) 8.850. — 1-ка 2 манд. (д-р Макаревич, Аг. Голуховський), **18-ка 3 манд. (д-р Горбачевський Ант., Кузьмин Мих., Бараник Вас.).**

З державної сенаторської листи припало українцям **два мандати (Вол. Децикевич, Мих. Галущинський).**

ВОЛИНЬ.

1-ка 160.500 гол 4 мандати, 8-ка 44.459 гол. 1 мандат. **18-ка 33.569,** 20-ка 1793. 22-ка 30.008.

ПОЛІССЯ.

1-ка 103.871 гол. (3 манд.), 2-ка 7.241, 8-ка 12.226, **18-ка 14.431,** 20-ка 4.958, 24-ка 920, 33-ка 206, 41-ка 586.

ЛЮБЛИНЩИНА.

1-ка 2 манд., 2-ка 1 манд., 3-ка (Вил.) 2 манд., 24-ка 1 манд.

НОВГОРОДОК.

1-ка 2 манд., 18-ка 1 манд.

КРАКІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

1-ка 4 манд., 2-ка 1 манд.

ВАРШАВА.

1-ка 2 манд. (мін. Залеський, Любомірський), 24-ка 1 манд. (проф. Богдан Васютинський), 18-ка 1 манд. (Мойсей Керпер). 18-ка 27.834, 2-ка 25.084, 33-ка (Загальн. бльок) 14.298. Кандидат ППС Бол. Лімановський перепав.

ГОР. ШЛЕСЬК.

1-ка 2 манд., 18-ка 1 манд., 37-ка (Корфанти) 1 манд.

ПОЗНАНЩИНА.

7-ка 1 манд., 18-ка 1 манд., 21-ка 1 манд. 24-ка 2 манд., 25-ка 2 манд.

ПОМОРЯ.

7-ка 1 манд., 18-ка 1 манд. 24-ка 1 манд.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСЛІД.

1-ка 29 окр. манд. і 9 держ. раз. 48, 2-ка (ППС) 8 і 2 раз. 10, 3-ка (Виз.) 6 і 1 раз. 7, 7-ка (НПР) 2 манд., 8-ка (Сель-Роб пр.) 1 манд., 10-ка (СТР. Хл.) 3 манд., 17-ка 1 манд. (льв. воєв.), 18-ка (Бльок непольських народів) 17 і 4 раз. 21 манд., 22-ка (соц.-рад.) 1 манд., 24-ка (НД) 8 і 1 раз. 9 манд., 25-ка (ХД і Пяст) 5 і 1 раз. 6 манд., ліста Корфантого 1 манд.

НОВИНКИ.

— **Арештування Петра Шекерика-Доникового.** Довідуємося, що вибраного в станиславівській виборчій окрузі з соц.-рад. лісти посла Петра Шекерика-Доникового арештовано перед кількома днями під закидом намови до убивства б. хлібоїдського посла Дутчака. Палата радних в Коломиї застановила слідство проти Шекерика, але прокуратор вніс проти того відклик.

— **Білі круки,** перші срібні 5-золотівки появились в обігу. Друкарський чортик відписував нам учорашню новинку, якої зміст є такий: срібних 5-золотівок є так мало, що за ними випадуть аматори так жадно, як партія Унії — слава її 6 голосів здобутих у Львові — за кожним новим голосом.

— **Трупи та зловживання у Львові.** Власник торговельного дому Йосиф Байсінгер застрілив на вулиці 21-літнього Адама Новицького, прокуриста Спілки для експльоатації поташових солей, а після цього застрілив себе. Підставою вбивства та самовбивства було уявлене підозріння, що Новицький мав дому жінку; Байсінгер був умово хорий на тлі заздрости за жінку і, віденців якийсь час на Кульпаркові. — Під поїзд кинувся золотівець Петро Шапарський, що недавно вернувся після довшого побуту у Франції. — Торговельний агент Мих. Біликський застрілився з невідомих причин. До цього списку треба додати ще одну спробу самовбивства: Генрика Бальке, спортовця і представника фабрики ват, який постріляв себе. — Арештували директорів „Орбіса" п. Олену Матагову та Здіслава Кусьнерського за зловживання на гарну суму півтора міл. зол., які йдуть на рахунок державного скарбу. — Товариство арештованих львівських спедиторів із т. зв. Приходних Складових Домів збільшилось ще одним добродієм Фаєрманом, що помандрував до арешту.

— **Рекорди.** Із Парижа в Льондон вислала золотарська фірма діамантовий нашийник вартости 65.000 фунт. Його замовив хтось із англ. королівської рідні, кажуть: князь уельський. Нашийник висланий у рекомандованім пакеті щез безслідно. Крім особи, що замовляла і висилала — кажуть — ніхто не міг знати про висилку, а проте найшовся мистець, що вкрав цю дорогоцінність. Паризькі та льондонські детективи шукають за цим мистцем надаремне. — Нім. спортовець Гомер вибирається через океан до Ню Йорку — лодкою; він гадає переїхати цю дорогу в 3-ох міс. — Із Льос Анджельос почався Маратонський біг через усю Америку до Ню Йорку. Бігуни мають перебігти 8400 миль; біжить 275 найкращих спортовців світа. Є це найбільше спортове змагання міжнародніх бігунів. Наймолодший із них має 16 літ, найстарший, британський ветеран Чарлі Харт — 60 літ. Змагається теж богато індійців. Біг триватиме з 2 міс. — В Нікарагуї великий орел напав на літак; летуни хотіли зіхати на легкопаді, але цей не відчинився і вони вбились.

— **Будинок Ліги Націй,** який має стати у Женеві на підставі нагородженого проекту при співучасти „комісії пятьох" зустрівся із численними протестами союзів архітектів, невдоволених, що їх не допустили до співпраці. Протести вислали союз віденських архітектів, штокгольмських, голяндських, швайцарських, брюссельських, ротердамських, дрезденських, берлінських, варшавських і деякі поодинокі визначні архітекти. Видно, що матеріяльна будівля Ліги Націй родиться при невменших трудношах як духова.

— **Смерть завзятого священика.** Помер один із найцікавіших франц. послів священик Лемір, член радикальної партії, часто переслідуваний церковною владою від часу розділу церкви від держави. Все своє „вірую" висловив Лемір крейдою на воротах своєї парохії „Ані гугенот ані папіст, а добрий християнин і добрий француз".

— **Сучасний Діоген.** В околиці Грацу живе бідний мітляр у маленькій хатині, відомий туристам, що туди вибираються в гори. Цими днями його відшукали два представники віденського банку, щоби повідомити його, що він виграв на льотерії 2 міліярди корон. „Фільософ із Гіпендорфу", як його називають, приймив цю вістку без надзвичайного зворушення, одягнувся по святочному і поїхав до Відня. Виграну помістив у двох банках, на дорогу взяв 2000 шилінгів, щоби зласти у місцевій Райфайзенці, а до хати приніс на плечах мішок з яблуками. І тепер сидить як і перше в своїй хатині, де плете мітли, немов би міліони, що лежать у касі до нього не належали.

— **Гонорарі письменників.** Нім. журналіст д-р Браїн Странік зібрав цікаві дані про гонорарі письменників. Він пригадує, що в Німеччині до 1836 р., а в Австрії до 1846 р. закн завели охорону духової власности, автори брали, що могли. Тому такі творці як Кляйст і Граббе жили в нужді, а Шілер і Лесінг в фінансовій скруті. Гете перший дістав за одно видання збірних творів поважну суму 20.000 талярів. Нині найбільше заробляють американці та англійці. З англійців Гол Кен — 120.000 фунт. річно, Джемс Барі 44.000 ф., Бернард Шов і Уельс по 20.000 ф. Англ. скарб оцінив майно Шова на 600.000 фунт. Найбільше заробляв недавно померший американський повістяр Олівер Кервуд. З німецьких сучасних авторів найбільший гонорар дістав кайзер Вільгельм за свої спомини видані в Америці: долара за слово. Майно Гавптмана та Судермана рахують на яких 6—7 міл. марок. Найвищу цифру за прозовий твір дістав англ. драматург Гечінсон: за пєсу „Коли вона приходить" 100.000 фунт. Франц Легар за „Веселу вдовицю" 20 міл. мил. Варт пригадати, що Гете дістав за свою пєсу „Природна донька" 126 талярів, за перерібку „Магомета" 97 тал., за перерібку „Ромео та Джулієти" 600 талярів, а за оригінальні твори „Іфігенію", „Тассо" та „Егмонта" — нічого, бо... вони вже раніше були видані друком.

— **Політик і письменниця.** Бувш. державний секретар Злуч. Держав і приватний секретар през. Рузвельта Кольб розводиться із своєю жінкою. Він оженився в 1895 р. із письменницею Наталією Сетлік має з нею троє дітей, але не може жити з нею, тому, що вона пише повісти, в яких змальовує його в найчорніших красках. Паризький суд розбиратиме цю делікатну справу.

— **Два рідкі села.** Невідомо, чи для зміцнення боротьби французького жіноцтва за виборчі права пригадує французька преса світові існування двох оригінальних сіл, одного у Франції, Фроссі, другого в Ірляндії, Брет. У Фроссі від століть панує виключно жіноцтво. Жінка є там війтом, президентом поліції, начальником залізниці і міська рада складена лише з жінок. Мущини цього села порпаються біля хати, рілю коли заглядають до корчми і мусять іти спати разом з курками, бо так каже приказ місцевої поліції. Досі мущини не пробували там змінити цього жіночого панування. Зате ірляндське село Брет чисто парубоцьке. У ньому нема ні одної жінки. Мущини самі варять, перуть, шиють і заходяться біля хати. Село досить неохайне, бо мешканці мало дбають за лад і чистоту і не люблять працювати. Цікаво було би зробити анкету, яке із тих двох сіл почуває себе щасливішим.

— **Світова всячина.** Комунікат королів. географ. Т-ва в Римі повідомляє, що експедиція до півн. бігуна ген. Нобіле вибереться в перших днях квітня. — В околиці Парижа впав густий сніг. — У Бразилії великий землетрус; гора в Сантос Монт Серро завалилась; сотні вбитих. — Король Геджасу і Неджеда Ібн Сауд починає „святу війну" проти Іраку та Зайорданщини. Британський уряд висилає туди свої летунські відділи з Єгипту, Індії та Палестини. — У Москві в Єкатерининськім парку вибудують грандіозний „Люна-парк" по чужинним зразкам з поправкою „ідеольогічних потреб для трудових мас". — У Гамбурзі відкрили потайний склад військових рушниць. — Грецький уряд приготовляє закон про розвязку всіх комуністичних організацій. — Із вищих шкіл СРСР виключуть 2000 студентів, які не робили військових вправ. — У Ню Йорку помер міліонер Ванмейкер, що фінансував лет Бирда. — Вмерла друга донька японського імператора. — Колегія московського „наркомпроса" рішила, що право на окрему кімнату можуть мати лише письменники і літер. працівники з високою кваліфікацією.

Біржа.

Гроші.

Доляр 8·87·75—8·88·50, канадійський доляр 8·83·50—8·84·25, корона чеські 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·25—1·25·75, рум. лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·50—1·71·50, англійський фунт 43·40—43·80, німецька марка 212·35, данцігський гульден 17·99, червінець 3·50—32·83.

Золото: 20 кор. 36·50—36·80, 20 франків 34·40—34·70, 20 марок нім. 42·40—42·80, 10 рублів рос. 46·80—47·20.

Срібло: кор. австр 0·65·50—0·68·70, 5 кор. австр. 3·50—3·55, фльорен австр. 1·75—1·80, рублі рос. 2·90—3·00, копійки за рубель 1·45—1·50.

Збіжже.

Пшениця двірська 51·75—52·75, пшениця селян. 50·00—51·00, жито 39·00—40·50, ячмінь бровар. 40·75—41·75 ячмінь на живо 36·25—37·25, ячмінь пастівний 32·75—33·75, овес 34·50—35·50, кукурудза румунська 33·75—37·00, бараболі рафова 5·50 6·00, фасоля біла 48—58, фасоля кольорова 43·00—46·50

По виборах у Львові.

Помічення члена одної виборчої комісії до сенату.

Виборча комісія ч. 89 [illegible] Гінавського, Гловінського, Гавлина [illegible] і Рільбарського [illegible] у Львові.

В дні 4. березня при виборах до сойму

було там управнених до голосування кругло 1700 виборців; голосувало кругло 1100, в тім на листу УНДО ч. 18 — 98 виборців.

До сенату на день 11-го березня було управнених тисячу сто кількадесять виборців; з того голосувало 749, при чім один голос уневажнено задля того, що картка голосування була пописана.

Листа польського проурядового бльоку ч. 1 одержала 297 голосів (менше о 57 голосів чим дня 4-го березня до сойму), листа ендецька ч. 24 голосів 189 (72 голосів менше), листа жидівська ч. 17 одержала 161 голосів (о 158 менше), листа соціялістична ч. 2 одержала 37 голосів (о 27 голосів менше), — листа москалів ч. 20 одержала 2 голоси, листа Сельроб-лівиці ч. 37 одержала 4 голоси, а листа УНДО ч. 18 одержала 58 голосів (40 менше). Разом всіх важних голосів було 748.

Виборча комісія урядувала правильно. Листи: польська (одинка), католицько-народова (24-ка), жидівська (17-ка) і українська (18-ка) мали своїх мужів довіря. Взагалі партії польські 1-ка і 24-ка та жидівська 17-ка були знаменито зорганізовані; їх мужі довіря мали відписи листи голосування, з найбільшою докладністю переводили евіденцію голосуючих, а академічна молодь польська і жидівська доставляла старечьких і немічних виборців 1-ки і 17-ки до комісії, ведучи їх під руки.

Загально взявши, щонайменше половину голосуючих становило жіноцтво; голосували старушки 78-літні, жінки і мущини (1 і 17) та сліпі (жиди), проваджені попід руки. Голосувало також багато стареньких супруж разом.

Взявши загальний вислід виборів на увагу, пересічно голосувало лише 67 проц. управнених до голосування а з 33 проц. тих, що не пішли до голосування, безпеечно більша половина припадає на одну українську листу ч. 18.

Жидівський муж довіря ствердив зі своєї листи, що около 95 проц. управнених жидів голосувало, те саме ствердив муж довіря листи католицько-народової (24) і муж довіря 1-ки. На листу католицько-народову (24) змобілізовано всі шпитальні сестри милосердя, всю жіночу і мужеську службу, а листа та також зєднала собі незвичайно богато голосів старечьких жінок.

На польську листу ч. 1 голосували передовсім урядники, а також багато богатих і знаних у Львові жидів-асиміляторів. На листу жидівську ч. 17 голосували всі жиди замешкалі в тім обводі.

Виборчі комітети всіх вище згаданих партій, доставляли старих і немічних виборців, автами до льокалю голосування.

На українську листу ч. 18 голосувала майже виключно інтелігенція замешкала у тім обводі.

Муж довіря 18-ки не мав відпису листи голосування і тому не можливо означити точно числа тих, що не прийшли до голосування, ані тих, що повинні би були знайтися на листі, коли би були в своїм часі внесли реклямацію. Взагалі до голосування не прийшли ані сторожі ані інші фізично працюючі, ані служба, що находиться у жидів або поляків.

Загально вислід голосування виказує, що робота львівської міської організації, хоч можна сказати, дуже голосна, то однак дуже поверховна, а брак в ній тої буденної, жмудної і тяжкої але систематичної, солідної і планової праці — яка одиноко становить підставу кожної політичної організації і яка завершує політичну роботу певним успіхом.

Належить ще замітити, що Сель-Робівиця ослабила українську листу в цій комісії о 4 голоси та що російське (кацапське) населення цего округа репрезентоване 2 голосами.

Омелян Омелянович.

Театри.

„Кооп. Український Театр" під дир. В. Стадника (вул. Шашкевича):
Перерва.

Міський великий театр:
13-го г. 7.30 веч. „Завмерле місто".

Міський „Театр Новин":
13-го г. 8 веч. „Лише Ти".

Кіна.

Аполльо: „Цирк", Чарлі Чаплін.
Палас: „У кайданах присяги", „З денника Евсцелєнції".
Лев: „Чорна Венера", Джозефіна Бейкер".
Фатаморгана: „Зов моря".

✝ Посмертні згадки.

Іван М. Пашкович б. книговодець „Нар. Торговлі" упокоївся дня 11-го березня ц. р. в 58 році життя. З покійним зійшла в могилу людина незвичайно чесна і характерна. Похорон відбудеться дня 13-го березня в год. 3-ій пополудня з похоронного заведення вул. Кохановського ч. 94 на Янівський цвинтар. В. И. П.! 1675

ОПОВІСТКИ.

Заходом Т-ва „Союз Українок" відбудеться в пятницю дня 16. ц. м. в год. 6.30 вечером в салі „Бесіди" відчит п. М. Донцової на тему: „Карін Міхаеліс і її погляд про жінку". По відчиті чай. 1-2

В неділю дня 18. березня в 12-ій год. в полудне відбудеться в салі Т-ва Муз. ім. М. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5 Святочний Концерт в память 67. роковин смерти Т. Шевченка, заходом українських музичних товариств. Того самого дня в год. 3.30 пополудни відбудуться Загальні Збори Союза Співочих Товариств в малій салі Т-ва ім. М. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5.

Позір Золочівщина! Заходами філії „Просвіти" відбудеться в Золочеві дня 18. березня ц. р. в салі Т-ва ім. М. Шашкевича при вул. Тернопільській концерт у честь Тараса Шевченка. Початок в год. 19.30. Програма в афішах. — За Виділ: о. Ф. Побігушка, М. Городиловський.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Надзвичайні Загальні Збори
Кружка „Рідна Школа" в Раві руській
відбудуться дня 31. марта 1928 в 1. год. пополудни в льокалі „Народного Дому" з таким денним порядком: 1) Відчитання протоколу послідних Загальних зборів; 2) Справа передачі Захоронки під заряд Сестер Служебниць; 3) Доповнюючий вибір Старшини Кружка; 4) Вннески і запити.
За Старшину Кружка „Р.Ш." в Раві руській
Любомир Данилович голова. *інж. В. Терлецкий* секретар. 1-1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.